

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Typ posudku: *oponent*

Autor/ka práce: Zuzana Jarůšková

Název práce: Motivace volby studentů, kteří přecházejí z veřejných vysokých škol na soukromé

Vedoucí práce: PhDr. Mgr. Jan Balon, Ph.D.

Oponent/tka: Mgr. Tereza Svobodová

Navržené hodnocení: C

.....

Vazba práce na okruhy SZZ (informace je uvedena v Příloze bakalářské práce)

Tato část se týká pouze prací vypracovaných ve studijním programu Sociologie se specializací; dále pak prací ze studijního programu Sociologie - sociální politika obhajovaných v tzv. pilotním režimu.

SZZ, Sociologie

Tematický okruh 1: TEORIE

Klíčové slovo: Teorie racionální volby

Tematický okruh 2: POJMY

Klíčové slovo: Životní styl

Tematický okruh 5: IDENTITY

Klíčové slovo: Třídní

SZZ, Metodologie

Okruh 1: Teoretická východiska výzkumu

Téma: Subjektivita a objektivita

Okruh 2: Příprava a organizace výzkumu

Téma: Flexibilita kvalitativního výzkumu

Okruh 3: Vytváření a sběr dat

Téma: Výzkumný rozhovor

Okruh 4: Analýza dat

Téma: Narativní analýza: strukturalistická a hermeneutická

Okruh 5: Reflexivita, etika a prezentace výzkumu

Téma: Kritéria kvality kvalitativního výzkumu

SZZ ze specializace (v případě práce obhajované ve SP Sociologie - sociální politika nevyplňujte)

Specializace Sociální antropologie

Tematický okruh SZZ: **[doplňte]**

Specializace Studia současných společností:

Téma: [doplňte]

Navazuje na předmět/y: [doplňte]

Posudek

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry?

Hlavní výzkumný cíl práce je uveden jednoznačně, a sice zjistit, jaké jsou motivace studentů k přestupu z veřejných vysokých škol na soukromé. Tento cíl je definovaný v Abstraktu, Úvodu i Metodologii. Tomuto cíli i odpovídají závěry a podařilo se jej naplnit.

2. Je práce vhodně strukturována? Navazují jednotlivé části textu plynule na sebe, je text věcný a logicky konzistentní?

Ke struktuře práce mám výhrady. Místy je struktura matoucí, práce navíc obsahuje několik odboček, které narušují její celistvost a jejich přínos není jednoznačný. Jiné důležité informace zase chybí.

Práce je členěna téměř standardně na Teoretickou, Metodologickou a Praktickou část, mezi ně je ale přidaná navíc kapitola Teorie – privilegium a životní styl. Její obsah by přitom zapadal do Teoretické části. Nerozumím tedy, proč je oddělena.

Úvod práce obsáhle zachází do detailů právního uspořádání vysokých škol v České republice, což by bylo vhodnější rozvinout v textu až později.

V Teoretické části autorka věnuje mnoho prostoru rozebrání veřejného mínění o soukromých vysokých školách v Německu a USA, na čemž chce ilustrovat, že mínění v České republice je specifické. Není ale vůbec zřejmé, proč srovnává Českou republiku zrovna s těmito dvěma kontexty a žádnými jinými. Zároveň je Teoretická část zaměřena především na toto obecné mínění a téma motivací studentů pro výběr vysoké školy je v podstatě opomenuto, ačkoliv to je zaměření vlastního výzkumu, nikoliv obecné mínění. V tomto směru úplně chybí jakékoliv ukotvení do současného vědění.

Kapitola 3 Teorie – privilegium a životní styl obsahuje stručný přehled celé řady sociologických teorií, které se nějakým způsobem dotýkají tématu vysokoškolského vzdělání. Teoretické ukotvení vlastní práce je ale skutečně pouze hrubě nastíněné. Tato část tak působí bohužel spíše přehledově a práci nijak neposouvá.

Informace o postupech výběru respondentů, podobě rozhovorů a jejich analýze jsou rozděleny do dvou míst v rámci práce – nejdříve jsou velmi stručně nastíněny v kapitole Metodologie, která má pouhou jednu stranu a pak se opakují a jsou detailněji rozvinuty o pár stran níže v Praktické části v podkapitole 5.2 Respondenti a rozhovory. Tento obsah měl být všechen v Metodologii, což by prospělo i plynulosti a přehlednosti textu.

Praktická část začíná podkapitolou 5.1 Předpokládané výsledky. V této části autorka prezentuje tři zjištění, načež se čtenář dozvídá, že vycházejí ze skupinové diskuse, kterou autorka provedla. Je to zcela poprvé, co se v práci objevuje jakákoliv zmínka o skupinové diskusi. Výběr respondentů pro tuto diskusi nebo postupy zpracování těchto dat nikde v textu rozebrány nejsou. Autorka nebere tuto skupinovou diskusi jako součást svého výzkumu v rámci bakalářské práce, nicméně výsledky tu prezentuje a pak se k nim několikrát v Praktické části vrací. V textu není nikde argumentováno, jaký to má význam a proč tento postup vůbec zvolila. V Závěrech už pak se zjištěními ze skupinové diskuse opět nijak nepracuje. Bohužel to práci spíše škodí, než jakkoliv přidává.

3. Je z práce patrná vazba tématu na zvolené okruhy SZZ ze sociologie, specializace a metodologie? Jsou pasáže týkající se zvolených okruhů harmonicky včleněné do celku bakalářské práce?

Kapitola 3 Teorie – privilegium a životní styl je snahou vyjmenovat řadu relevantních teorií pro zvolené okruhy a pojmy SZZ z oblasti sociologie. Vazba tam nepochybně je, bohužel ale provedení je na úkor celistvosti bakalářské práce.

Vazba na okruhy SZZ z metodologie v práci je, i když spíše implicitní. Pouze téma narativní analýzy se nejspíš nepodařilo naplnit tak, jak bylo plánované – autorka nedělá narativní analýzu, vůbec ji nerozebírá a vedla tak pouze jeden rozhovor.

4. Dokládají pasáže práce, ve kterých je rozvíjena vazba práce na státnicové okruhy, dostatečně hlubokou znalost studovaného tématu, problému či jevu na jeho teoretické nebo metodologické rovině? Je znalost zvoleného státnicového okruhu vhodně reflektována v analýze a při formulování závěru práce?

Znalost zvolených pojmů SZZ ze sociologie je spíše přehledová, ani v jednom okruhu autorka nešla do hloubky. Co se týče znalosti témat SZZ metodologie, tak autorka transparentně a korektně popsala provedení výzkumných rozhovorů (okruh 3), zbylá témata jsou v práci spíše naznačena. Překvapivé je, že při popisu metod autorka v práci neodkazuje na jediný zdroj.

5. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Autorka se opírá o přibližně dvacet zdrojů, z toho snad pouze dva jsou zahraniční časopisecké články. V práci v podstatě chybí jakékoliv současné studie zabývající se motivacemi vysokoškolských studentů. Téměř polovina zdrojů je v češtině, zbytek v angličtině.

6. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Zvolené postupy odpovídají hlavnímu cíli práce. Autorka provedla sedm polostrukturovaných rozhovorů se studenty, kteří se rozhodli přestoupit z veřejných vysokých škol na soukromé. Postup výběru respondentů, sběru i analýzy dat jsou v práci transparentně a korektně popsány.

Překvapilo mě, že jsou poměrně detailně uvedeny místa bydliště respondentů, což by v kombinaci s dalšími uvedenými údaji o nich mohlo narušit anonymitu. Chybí informace o délce alespoň nejkratšího a nejdelšího rozhovoru.

7. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

V pořádku. Závěry jsou opřeny o vlastní data.

8. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých? Jsou v práci jasně vyznačeny s uvedením původu části textu, které byly strojově vytvořeny nebo vznikly ze strojově vytvořených podkladů?

V této oblasti mám k práci výhrady. Významná část textu staví na předpokladu, že česká společnost nahlíží na soukromé vysoké školy negativně, ale tento předpoklad není podložen zdroji. Jediným zdrojem je Zounek (2007), což je materiál starý sedmnáct let a bohužel se mi ho nepodařilo dohledat. U rozsáhlých pasáží textu tak není jasné, jestli autorka z něčeho čerpá, nebo se jedná o osobní dojmy a názory.

I u dalších tvrzení napříč prací chybí zdroj. Například pro kategorizaci oborů na veřejných a soukromých vysokých školách na straně 13 nebo pro následující pasáž: „Přesto je soukromé financování vysokoškolského studia vnímané jako něco negativního, a argumentem je domněnka, že se tak vzdělávání stane privilegiem bohatých lidí a chudší část populace bude omezována. Přitom systém financování veřejného vzdělávání a jeho téměř neměnná podoba v posledních letech nenaznačují, že by tento scénář hrozil.“ (str. 14)

9. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

S drobnými výhradami. V práci se objevují nepodložená tvrzení, jak jsem psala již výše a značná část textu je psaná stylem, kdy celý odstavec je z jednoho zdroje uvedeného na jeho konci. Styl jazyka ale odpovídá odbornému textu a překlady se objevují výjimečně. Tečka na konci věty by měla být až za odkazem na zdroj.

10. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

11. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

Mezi Vašimi respondenty byli pouze studenti ekonomických oborů. Může mít tato specifická skupina specifické motivace pro přestup z veřejné na soukromou vysokou školu?

12. *Vyplňuje pouze vedoucí práce*

Prohlašuji, že jsem se seznámil/a s výsledkem kontroly originality textu závěrečné práce v systému:
[] Theses [] Turnitin [] Ouriginal (Urkund)

Komentář vedoucí/ho práce k výsledku kontroly:

Celkové hodnocení práce:

Práce Zuzany Jarůškové splňuje základní požadavky kladené na bakalářskou práci. Vzhledem k výše uvedeným nedostatkům ji navrhuji hodnotit stupněm C.

Datum: 10.6.2024

Podpis